

G. WILLOW WILSON s-a născut în 31 august, 1982. Scriitoarea americană și-a început cariera la șaptesprezece ani, semnând articole de critică muzicală pentru revista *Weekly Dig* din Boston.

În perioada în care frecventa cursurile Universității din Boston, Willow s-a convertit la islamism, mutându-se apoi pentru o vreme la Cairo unde a lucrat ca jurnalist. Articolele ei din acea perioadă, despre Orientul Mijlociu și Islam, au fost publicate în *New York Times*, *Atlantic Monthly* și *Canada National Post*.

Astăzi, G. Willow Wilson este cunoscută mai ales pentru romanul grafic pentru adolescenți, *Cairo*, și seriile de bandă desenată *Air* și *Ms. Marvel*.

Alif Nevăzutul, primul său roman pentru adolescenți, a fost premiat în 2013 cu World Fantasy Award pentru cel mai bun roman.

G. WILLOW WILSON

ALIF NEVĂZUTUL

Traducere din limba engleză și note
de Andra Matzal și Cosmin Postolache

Capitolul zero

Persia

Cândva demult

Năluca își făcea mereu apariția la ceasul dintre asfințit și lăsarea întinericului.

Când lumina amiezii începea să pălească, aruncând umbre cenușii și violete peste grajdul de la baza turnului în care lucra, Reza cădea pradă valurilor cutremurătoare de neliniște și nerăbdare. În fiecare zi, odată cu înserarea, amintirea îl purta nesmintit în urmă cu șaizeci de ani, în brațele doicii sale. „La ceasul amurgului, djinnii¹ încep să freamăte“, îi spusese ea. Era turcoaică și nu se pomena să arunce vreodată pe fereastră apa în care-l scălda fără să ceară iertare semințiilor nevăzute care trăiau sub pământ. Dacă uita să le avertizeze, creaturile furioase i-ar fi putut blestema odrasla, abătând asupra ei orbirea sau vreo boală de piele.

În tinerețe, pe când era student și nu pătrunsese încă tainele înțelepciunii, Reza îi nesocotea temerile luându-le drept superstiții.

Acum era un bătrânel știrb. Pe măsură ce soarele își întetea văpaia, scăldând domul de la palatul șahului aflat de cealaltă parte a curții, o groază binecunoscută începu

¹ În mitologia arabă și musulmană, djinnul e un spirit de rang inferior față de îngeri, care se înfățișează oamenilor luând forme umane sau animale. Djinnii, oamenii și îngerii sunt cele trei creații ale lui Dumnezeu înzestrate cu puterea cunoașterii. De asemenea, djinnii pot fi buni sau răi.

să-i frământaie măruntaiele. Ucenicul lui zăbovea în dosul atelierului, adunând rămășițele de la prânzul maestrului. Reza simțea privirea disprețuitoare cu care tânărul plin de coșuri îl ațintea din spate, în vreme ce el privea de la fereastră rostogolirea soarelui muribund.

— Adu-mi manuscrisul, spuse Reza, fără să se întoarcă. Pregătește-mi călimara și pana de scris. Să fie totul gata.

— Da, stăpâne, spuse tânărul posac.

Era cel de-al treilea fiu al unui nobil de mâna a doua, fără nicio înclinație spirituală sau cărturărească. O dată – o singură dată –, Reza îi permisesese băiatului să rămână atunci când primi vizita nălucii, în speranța că ucenicul o va vedea, va înțelege și-i va spune lui Reza că nu înnebunise. Dar n-a fost să fie. Când năluca sosi, coagulându-se înăuntrul cercului de invocație pe care Reza îl desenase cu cretă și cenușă în mijlocul atelierului, băiatul nu păru să bage de seamă. Pe măsură ce umbra din cerc se dezvăluia, luând forma unei caricaturi umane căruia îi creșteau brațe și picioare, tânărul continua să-și fixeze maestrul cu privirea în care se citea o enervare stearpă. Când Reza se adresă nălucirii, băiatul izbucni într-un râs ascuțit, a batjocură și neîncredere.

— De ce? întrebă Reza, cu disperare, năluca. De ce nu-l lași să te vadă?

Drept răspuns, nălucirii îi crescură dinți, rânduri-rânduri de dinți încălecați într-un rânjet scârbos.

Alege să nu vadă, spuse.

Reza se îngrijoră, gândindu-se că băiatul îi va povesti tatălui despre activitățile clandestine ale maestrului, care-i va alerta apoi pe funcționarii ortodocși ai palatului, care-l vor întemnița pentru vrăjitorie. Dar ucenicul tăcu chitic și reveni zi de zi la lecții. Doar din letargia cu care-și îndeplinea sarcinile și din sfidarea care se simțea în glasul

său Reza își dădu seama că băiatul își pierduse orice urmă de respect pentru el.

— S-a uscat cerneala pe paginile pe care le-am scris ieri, spuse Reza când ucenicul reveni cu penele și călimara. Sunt gata să fie puse la păstrare. Ai mai amestecat niște firnis?

Băiatul ridică ochii spre el, pălind.

— Nu pot, spuse el și toată ursuzenia i se scurse dintr-o dată din voce. Vă rog! E prea urât. Nu vreau să...

— Prea bine, răspunse Reza oftând. O voi face chiar eu. Poți pleca.

Băiatul țâșni pe ușă.

Reza se așeză la masă, și-și trase în față un bol mare de piatră. Treaba avea să-l țină ocupat până la căderea serii. Turnă în bol un pic din sacăzul care bolborosise încă de dimineată în spuza cărbunilor. Adăugă câteva picături de ulei din semințe de negrilică și amestecă până să apuce să se-ntărească. Când fu mulțumit de consistența mixturii, ridică cu grijă tifonul care acoperea o oală de metal, așezată discret la celălalt capăt al mesei.

Încăperea fu năpădită de un miros înțepător, neliniștitor, visceral feminin. Reza se gândi la soția lui, înfloritoare și plină de viață, rotunjită de copilul care murise odată cu ea. Mirosul impregnase deja așternuturile de pe pat, până ca Reza să poruncească servitorilor să ia trupul și să-l ardă. Pentru o clipă, se simți pierdut. Încercând să rămână nepăsător, separă cele trebuincioase din amestecul vâscos, și apucându-le cu un clește, le azvârli neceremonios în bolul de firnis. Numără pe degete câteva minute, după care aruncă din nou o privire-n spre bol. Firnisul se limpezise devenind strălucitor ca mierea.

Reza aranjă paginile pe care le transcrisese în timpul ultimei vizite pe care i-o făcuse nălucirea. Scrisese

în arabă, nu în persană, sperând că astfel, de va încăpea pe mâinile neștiutorilor și neinițiaților, munca lui nu va fi folosită greșit. Manuscrisul era, așadar, o dublă traducere: prima în persană, din limba fără de glas pe care-o vorbea năluca și pe care urechile lui Reza o primeau ca pe ecourile înnoptate ale copilăriei sale, atunci când pașii îl purtau, temător, pe drumul însingurat dintre veghe și vis până când adormea. Apoi din persană în arabă, limba în care Reza studiasse, pe atât de matematică și de riguroasă, pe cât era de difuză limba arătării.

Rezultatul era uluitor. Poveștile erau, într-adevăr, acolo, rediate după putința lui Reza, însă ceva din ele se pierduse. Atunci când năluca vorbea, Reza aluneca într-un soi de transă, privind formele straniei care se amplificau o dată, și încă o dată, până când ajungeau să semene munților, țărnelor și dantelăriei lăsate pe ferestre de frigul înghețat. În acele momente, simțea că-și împlinise dorința și că stăpânea întreaga cunoaștere. Dar de cum erau așternute pe hârtie, poveștile începeau să se transforme. De parcă pesonajele însele – prințesa, doica, regele-pasăre și toți ceilalți – se vicleniseră dintr-odată și se furișaseră în timp ce Reza încerca să-i înfățișeze la proporții umane.

Reza înmuie pensula din păr de cal în bolul de piatră și începu să smălțuiască noile pagini. Uleiul de negricică împiedica hârtia să se șifoneze. Celălalt ingredient, pe care ucenicul lui îl obținuse după atâta șovăială, făcea ca manuscrisul să-i supraviețuiască lui Reza timp îndelungat, salvându-l de la piele. Dacă nu putea el să dezlege adevăratul înțeles din vorbele nălucii, atunci cu siguranță într-o bună zi altcineva avea să încerce.

Reza era așa de absorbit de munca lui încât nici nu băga de seamă când soarele alunecă peste domul palatului, pierzându-se în zare, dincolo de vârfurile pleșuve ale

munților Zargos. Un vânticel răcoros pătrunse în încăpere și-l avertiză de sosirea amurgului. Lui Reza îi bubuia inima în piept. Înainte ca frica să-l cuprindă de-a binelea, așeză cu grijă paginile smălțuite la uscat. Pe raftul de lângă el se aflau suratele lor, puse una peste alta într-un teanc gros, așteptând ca povestea să-și găsească sfârșitul. Imediat ce va termina, Reza va coase paginile cu ață de mătase și le va încinge în coperte de pânză.

Și-apoi ce?

Vocea răsună, ca de fiecare dată, din străfundul propriei minți. Reza își îndreptă spatele, până-i trosniră încheieturile. Își reglă respirația.

— Apoi voi începe să le studiez, spuse el calm. Voi citi fiecare poveste o dată, și încă o dată, până când le voi învăța pe dinafară și puterea lor îmi va fi limpede.

Năluca păru să se amuze. Își făcuse apariția pe nesimțite și se așeză tăcută în interiorul cercului de cretă și cenușă din mijlocul încăperii, privindu-l pe Reza cu ochii ei galbeni. Reza își înăbuși un tremur. Vederea nălucii încă îl mai umplea cu senzații contradictorii de groază și triumf. Când o invocase prima oară, Reza nu crezuse cu adevărat că o entitate atât de puternică ar putea fi ținută în frâu prin câteva cuvinte bine alese, însemnate pe podea, cuvinte pe care slujnica lui analfabetă le-ar fi putut mătura oricând. Asta era un testament, spera el, al învățaturii profunde pe care o stăpânea. Reza reușise să înlănțuie năluca, și până la isprăvirea poveștilor, avea să revină zi de zi.

Voi studia, spune el. Năluca avea o voce sfidătoare. Dar ce speră să găsească? Alf Yeom e dincolo de înțelegerea lui.

Reza își târa roba prin încăpere, mergând cu umerii drepți, într-o încercare de a-și păstra alura demnă.

— Așa zici tu, dar rasa ta nu-i tocmai cunoscută pentru onestitate.

Măcar noi suntem onești cu noi înșine și nu râvnim la ce nu ne aparține. Omul a fost izgonit din Grădină fiindcă a mâncat un singur fruct, iar tu acum ai de gând să smulgi din rădăcini tot copacul, fără ca îngerii să bage de seamă. Ești un bătrân smintit, căruia Înzălătorul îi varsă șoaapte în ureche.

— Sunt un bătrân smintit, spuse Reza, așezându-se greoi la masa de lucru. Dar acum e prea târziu să mă mai schimb. Singura cale e să merg înainte. Dă-mi dară voie să-mi duc munca la bun sfârșit și-apoi te voi elibera.

Năluca urlă plină de jale și se izbi de marginea cercului. Fu imediat aruncată pe spate, lovită de-o barieră pe care Reza, cel care-o crease, n-o putea vedea.

Ce vrei? se smiorcăi năluca. De ce mă forțezi să-ți spun ceva ce nu trebuie? Astea nu-s poveștile tale. Sunt ale noastre.

— Sunt ale voastre, dar voi nu le puteți pătrunde sensul, răbufni Reza. Doar lui Adam i-a fost hărăzită adevărata rațiune și doar *banu adam*¹ are puterea să spună lucrurilor pe nume. Ceea ce tu numești regele-pasăre și căprioară și cerb – astea-s doar simboluri pentru un mesaj ascuns, la fel cum poetul poate scrie un *ghazal*² despre un leu fără dinți pentru a critica un rege slab. În poveștile tale stă ascuns secretul puterii celor nevăzute.

¹ Literal, în arabă, „copiii lui Adam“. Cum Adam este socotit, în religiile abrahamice, drept primul om, „banu adam“ înseamnă umanitatea. Termenii „bani adam“ (fiul lui adam) sau „bint adam“ (fica lui adam) sunt folosiți uneori pentru a denota „fința umană“.

² Poem liric cu formă fixă, adesea însoțit de muzică, întâlnit în Orientul Mijlociu și în India.

Poveștile sunt propriul lor mesaj, spuse năluca, parcă suspinând. Acesta e secretul.

— Voi atribui un număr fiecărui element din fiecare poveste, spuse Reza, ignorând cu totul neliniștitoarea afirmație. Și astfel, voi crea un cod care să determine relațiile lor cantitative. Voi pune stăpânire pe ele.

Dintr-odată se opri. Prin fereastra deschisă se simți o adiere, iar mirosul de smalt pus la uscat alunecă spre el. Reza se gândi, încă o dată, la soția lui.

Ai pierdut ceva, spuse creatura șireată.

— Nu te privește.

Nicio poveste, niciun simbol și niciun secret de pe această lume nu poate trezi morții.

— Nu vreau să trezesc morții. Vreau doar să știu – vreau...

Năluca asculta. Ochii ei galbeni priveau fix, fără să clipească. Reza își aminti de leacurile din plante, de ventuze, de bețișoarele parfumate pentru purificarea aerului, de vorbele șoptite și răspicate ale moașelor care se agitau în jurul patului însângerat, acoperindu-și gura cu văluri, să nu le audă el când trecea pe lângă ușa camerei, fără niciun rost și disperat.

— Control, spuse el în cele din urmă.

Năluca se trase mai în spate, înfășurându-și non-ge-nunchii cu non-brățele, și-l privi.

Adu-ți pana și hârtia, spuse. Îți voi spune cea din urmă poveste. Aduce cu ea un avertisment.

— Ce fel de avertisment?

Auzindu-l vei deveni altcineva.

— Prostii.

Năluca zâmbi.

Adu-ți pana, repetă ea.

Capitolul unu

Golful Persic Acum

Alif stătea pe pervazul ferestrei de la dormitorul său, bronzându-se în lumina soarelui arzător de septembrie. Lumina i se frângea în gene. Privind printre pleoape, lumea devenea o frescă din pixeli alb-albaștri. Dacă privirea îi stăruia prea mult nefocalizată, o durere ascuțită îi străpungea fruntea, făcându-l să-și coboare ochii, urmărind umbrele care îi înfloreau în spatele pleoapelor. Lângă picior, avea un smartphone cromat – piratat, deși nu știa dacă venise de la vest, din China, ori de la est, din America. Nu-și bătea capul cu telefoanele. I-l decodase cineva, fentând sistemul de încriptare instalat de cine știe ce gigant din industria telecom, care monopolizase patentul. Afișa cele 14 mesaje pe care i le trimisese lui Intisar în ultimele două săptămâni, cu o autodisciplină de unu pe zi. La niciunul nu i se răspunsese.

Privea smartphone-ul cu ochii întredeschiși. Dacă adormea, cu siguranță ea avea să-l sune. El se va trezi tresărind la auzul telefonului, dărâmându-l fără să vrea peste pervaz, în curtica de jos, iar el va fi nevoit s-o ia la goană pe scări și să-l caute în tufele de iasomie. Aceste mici ghinioane ar putea să-l protejeze însă împotriva unui ghinion mai mare: posibilitatea ca ea să nu sune deloc.

— Legea entropiei¹, spuse Alif spre telefon.

¹ Legea entropiei sau a doua lege a termodinamicii spune că orice sistem fizic lăsat liber tinde spre dezordine.

Ecranul licări în soare. Dedesubt, pisica neagră cu pete portocalii, care de când se știa vâna cărăbuși prin curte, de data asta traversa zglobie pavajul încins, ridicându-și pernuțele rozalii pentru a și le răcori. Când Alif o strigă, mâța scoase un miorlăit nervos și se trânti în spatele unei tufe de iasomie.

— E prea cald și pentru oameni și pentru pisici, spuse Alif.

Căscă și simți un gust metalic în gură. Aerul era greoi și unsuros, ca răsuflarea unei mașinării uriașe. Mai degrabă invada decât elibera plămânii și, cu toată căldura, stârnea o panică instinctivă. Intisar îi spusese cândva că Orașul își urăște locuitorii și că de aceea încearcă să-i sufocă. Ea – Intisar insista că Orașul era femeie – își amintește vremurile în care gândurile mai curate dădeau naștere unui aer mai curat: regatul șeicului Abdel Sabbour care încercase, atât de brav, să stăvilească cuceririle europenilor; zorii marii universități Jamat Al Basheera; curțile și mai timpurii de la Pari-Nef, Onieri, Bes. Avusese nume mai blânde decât cel pe care-l poartă acum. Islamizată de un djinn sfânt, ori cel puțin așa spune povestea, se află la răscrucea dintre lumea pământenilor și Cartierul Gol¹, stăpânit de *ghouli*² și *effriți*³, care se puteau întrupa în fiare. Fără binecuvântările djinnului

¹ Rub' al Khali, cel mai mare deșert nisipos din lume, care acoperă o mare parte din sudul Peninsulei Arabice. Întinzându-se pe circa 650.000 de kilometri pătrați, acoperă porțiuni din Arabia Saudită, Oman, Emiratele Arabe Unite și Yemen.

² Una dintre cele cinci specii de djinni, monstru sau spirit malefic care trăiește în cimitire și se hrănește cu carne umană, considerat adesea un mort viu. Cele mai vechi mărturii despre aceste creaturi se regăsesc în *O mie și una de nopți*.

³ Altă specie de djinni, despre care se spune că trăiesc în peșteri și în subteran. Deși sunt creaturi demonice, au o natură schimbătoare, putând deveni și buni.

sfânt, înmormântat sub moschee la Al Basheera, cel care auzind cuvântul Profetului a plâns, orașul ar fi fost stăpânit de creaturi nevăzute, așa cum era acum stăpânit de turiști și petroliști.

„Am impresia că tu chiar crezi în asta“, îi spusese Alif lui Intisar.

„Dar cred, sigur că da“, spuse Intisar, „mormântul e cât se poate de real“. „Îl poți vizita în fiecare vineri. Turbanul djinnului-sfânt e așezat la cap.“

La apus, dincolo de panglica deșertului din Cartierul Gol, lumina soarelui începea să pălească. Alif își puse telefonul în buzunar și coborî de pe pervaz. După căderea întunerului poate că va ieși să o mai caute o dată. Lui Intisar îi plăcuseră dintotdeauna întâlnirile nocturne. Societății nu-i păsa dacă regulile erau încălcate; nu cerea decât să fie luate la cunoștință. Întâlnirile de după căderea întunerului indicau prezență de spirit. Sugera că erai conștient de faptul că ceea ce făceai contravenea normelor și că-ți bătusei capul să nu fi prins. Nobila și tulburătoarea Intisar, cu părul ei negru și vocea de porumbiță, merita din plin această precauție.

Alif îi înțelegea dorința de discreție. Petrecuse atât de mult timp învăluit în numele avatarului său digital, o simplă literă a alfabetului, încât chiar nu se mai considera altceva decât un alif¹: o linie dreaptă, un zid. Numele lui de botez îi suna acum anost în urechi. Devenise mai important să se ascundă, decât ceea ce ascundea. Știind asta, hrănise nevoia lui Intisar de a păstra relația lor secretă, multă vreme după ce el ostenise deja. Dacă întâlnirile clandestine îi alimentau ei dragostea, fie. Mai putea aștepta o oră, două.

¹ Prima literă a alfabetului arab, reprezentată printr-o singură linie verticală.

Mirosul picant de *rasam*¹ și orez se strecura prin fereastra deschisă. Va coborî la bucătărie să mănânce – nu mâncase nimic de la micul dejun. Un ciocănit în perete, de cealaltă parte a posterului cu Robert Smith, îl făcu să se oprească chiar când se îndrepta spre ușă. Își mușcă buza cu frustrare. Poate va reuși să se furișeze. Dar ciocănitul fu urmat de o serie de lovituri scurte: ؟ س ق ف. L-a auzit deci coborând de pe pervaz. Suspinând, Alif lovi de două ori cu degetele în genunchiul alb-negru, granulat, al lui Robert Smith.

Când ajunse pe acoperiș, Dina era deja acolo. Stătea cu fața spre mare sau spre locul în care ar fi trebuit să fie marea, dacă s-ar fi putut întrezări prin conglomeratul de blocuri de la est.

— Ce vrei? întrebă Alif.

Ea se întoarse, înclinând capul, cu sprâncenele încrunțate sub adierea ușoară a vălului care îi acoperea fața.

— Să-ți returnez cartea, spuse ea. Ce-ai pățit?

— Nimic, spuse cu un gest nervos. Păi, bine, dă-mi cartea.

Dina căută în buzunarul robei și scoase un exemplar uzat din *Busola de aur*.

— Nu vrei să știi cum mi s-a părut? întrebă ea.

— Nu mă interesează. Probabil că engleza a fost prea grea pentru tine.

— Deloc. Am înțeles fiecare cuvîntel. Cartea asta – o flutură ea în aer – e plină de imagini păgâne. E periculoasă.

— Nu fi ignorantă. Sunt metafore. Ți-am spus că n-o să înțelegi.

— Metaforele sunt periculoase. Să numești un lucru cu un nume fals înseamnă să-l schimbi, iar metafora e doar un mod mai sofisticat să pui lucrurilor nume false.

¹ Supă foarte picantă din sudul Indiei, preparată cu tamarind, roșii, chilli, chimen și alte condimente.